

ОБЩЕСТВЕНИ НАГЛАСИ

Септември 2017

ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Реализация на изследването	Алфа Рисърч
Период на провеждане	13 – 20 септември 2017г.
Представителност	За пълнолетното население на страната
Обем на извадката	1030 ефективни интервюта
Метод на формиране на извадката	Стратифицирана двустепенна извадка по тип населено място с квота въз основа на признаците възраст, пол, образование
Метод на набиране на информацията	Пряко стандартизирано интервю по домовете на интервюираните лица

ОБЩЕСТВЕНИ НАГЛАСИ/1

Регулярното тримесечно проучване на общественено-политическите нагласи, провеждано от агенция Алфа Рисърч от 1997г. досега, очертава следните по-важни тенденции към септември 2017г. :

- Умереното икономическо оживление, съпроводено със спад на безработицата и ръст на доходите в по-големите градове, водят до снижаване на социалното напрежение, характерно за последната година, в която бяха проведени два силно поляризиращи обществото избора.
- За най-успешни политики, наред с инфраструктурата (51%) българите определят още три други сфери - външната политика (43%), туризма (42%) и отчасти образованието (31%). Въпреки че към него има повече резерви, одобрението в аванс се дава преди всичко за увеличението на учителските заплати и усилията за намаляване на отпадащите от училище деца. В дъното на класацията, като най-неуспешни, се определят правосъдието, здравеопазването и борбата с престъпността във всичките ѝ измерения.
- Икономическите показатели и външно-политическата активност са тези, които формират ядрото на подкрепата за кабинета „Борисов 3” сред около една пета от българите. От друга страна, скандалите около политици от ГЕРБ, както и неубедителните действия за отстояване независимостта на съдебната система и противодействие на корупцията, консолидират и противниците на кабинета, които нарастват от 33% на 38%.
- Безспорен лидер сред министрите в кабинета е Т.Дончев с 16.4% позитивен индекс за дейността си. Новост е второто място на представител на коалиционния партньор - военния министър Кр.Каракачанов, следван от спортния - Кр.Кралев и на четвърта позиция Л.Павлова като министър на председателството на България на Съвета на ЕС. Интензивните външно-политически обиколки извеждат на пета позиция външния министър Е.Захариева.
- Президентът Р.Радев запазва преобладаващо обществено доверие. Едва 13 на сто заявяват негативно отношение към него. Положителните оценки обаче също леко намаляват, достигайки 54%.

ОБЩЕСТВЕНИ НАГЛАСИ/2

- Парламентът, прокуратурата и съдът продължават да бъдат с много ниски нива на доверие, допринасяйки за устойчивото обществено усещане, че е налице огромна дистанция между държавата и обикновения гражданин.
- Този разрыв увеличава рязко нивото на скептицизъм към способността за решаване на един от фундаменталните проблеми на прехода – борбата с корупцията по високите етажи на властта. 45% изобщо не вярват, че у нас тя е желана и възможна. За 18% нещата биха могли да се променят, ако председателят на новия специализиран орган се излъчва от президента, за 15% - ако се излъчва с квалифицирано мнозинство от парламента.
- Въпреки декларираната нетърпимост към корупцията, едва 8% са склонни да подадат с името си сигнал за корумпиран политик, 19% са на мнение, че след сигнала те самите могат да пострадат, 23% - не знаят, или се притесняват да отговорят на този въпрос.
- Алфа Рисърч започва да следи обществените очаквания, а в последствие – и оценки за ефекта от българското председателство на Съвета на ЕС. Към момента доминират позитивно-неутралните нагласи. 25% са на мнение, че страната ни ще се справи успешно, 56% - без успехи, но и без гафове, песимистите са 16 на сто.
- Половин година след предсрочните избори за 44-то Народно събрание съотношението на силите между основните парламентарни партии остава без съществени промени. ГЕРБ (25.1%) запазва електорална преднина от 6% пред БСП (19.3%). Т.е., ако днес имаше избори, ГЕРБ и БСП биха излъчили приблизително същия брой депутати. Обединените патриоти бележат лек спад, но запазват третото си място. Няма съществена динамика и в позициите на ДПС, но в парламента не би влязла партията на В. Марешки – Воля (1.8%).
- Изминалите три месеца показват, че парламентарната опозиция не успява да уплътни своята роля на алтернатива на властта. За момента обаче няма индикации и извънпарламентарен субект да представлява електорална заплаха за кабинета. Евентуални проблеми могат да възникнат в резултат от напрежения вътре в самото мнозинство. То контролира огромен властови ресурс, а като правило всеки такъв ресурс е обременен с множество потенциални конфликти.

I. Доверие в институциите

ДОВЕРИЕ В ИНСТИТУЦИИТЕ

Оценката за дейността на институциите потвърждава констатациите от предишни проучвания: преобладаващо доверие към президента и доминиращо недоверие към законодателната и съдебна власти.

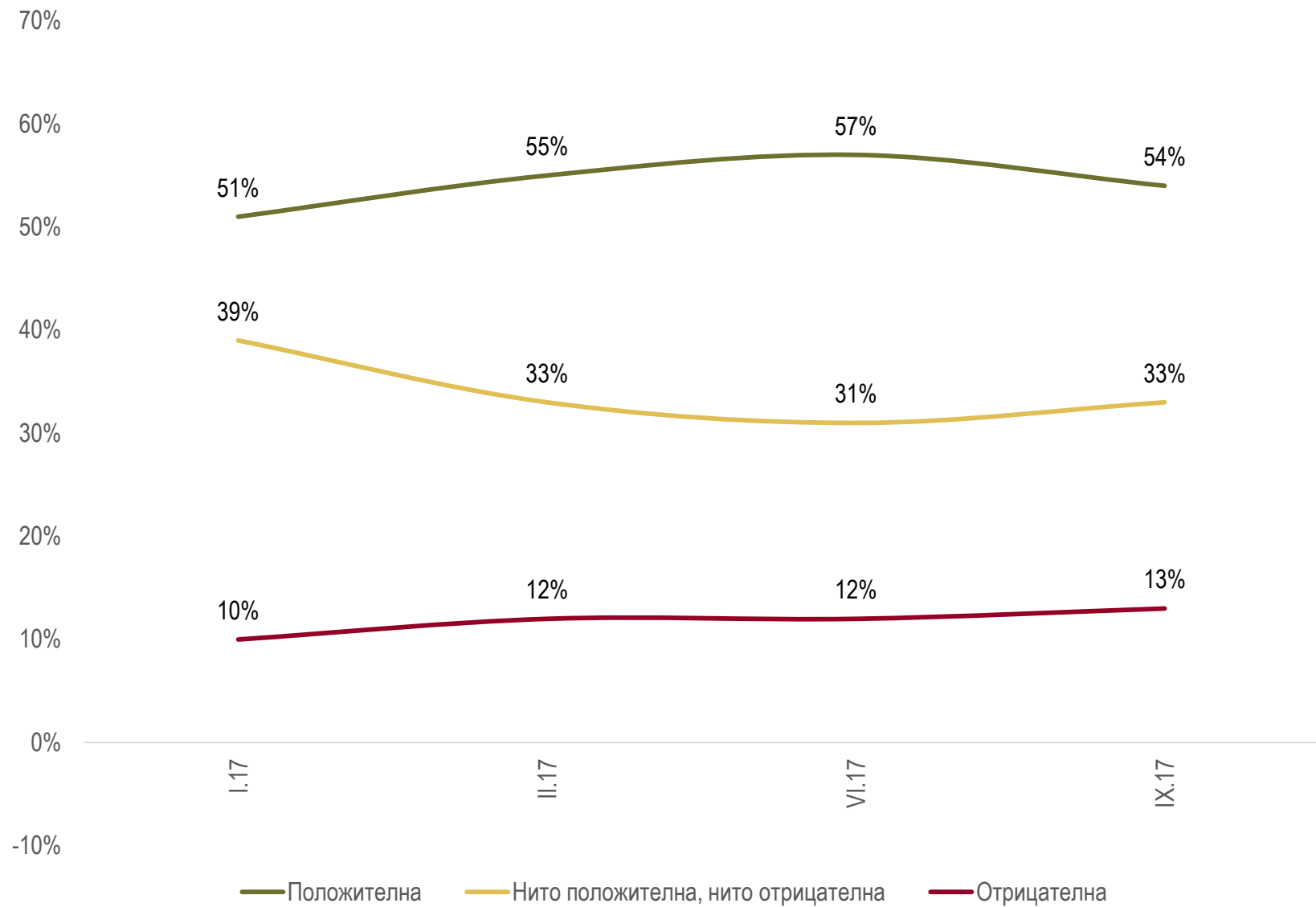
Президентът Р.Радев продължава да се ползва с одобрението на мнозинството от българските граждани (54% срещу 13% неодобрение). След месеци на постепенен ръст обаче, мониторингът на обществените нагласи регистрира първи негативни индикации: от юни до септември положителните оценки за дейността му спадат от 57% на 54%, като следващите месеци ще покажат какъв ще бъде развоя в персоналния му рейтинг. Подкрепата си за президента започват да оттеглят предимно десни избиратели, дали му кредит на доверие при встъпването в длъжност.

Първите действия на парламента за есенния политически сезон задълбочават критиката към неговата работа. Положителните оценки за 44-то НС спадат от 15% до 12%, а отрицателните нарастват от 39% до 44%. Малко по-високо е доверието към неговия председател Д.Главчев - 17% положителни срещу 33% отрицателни оценки.

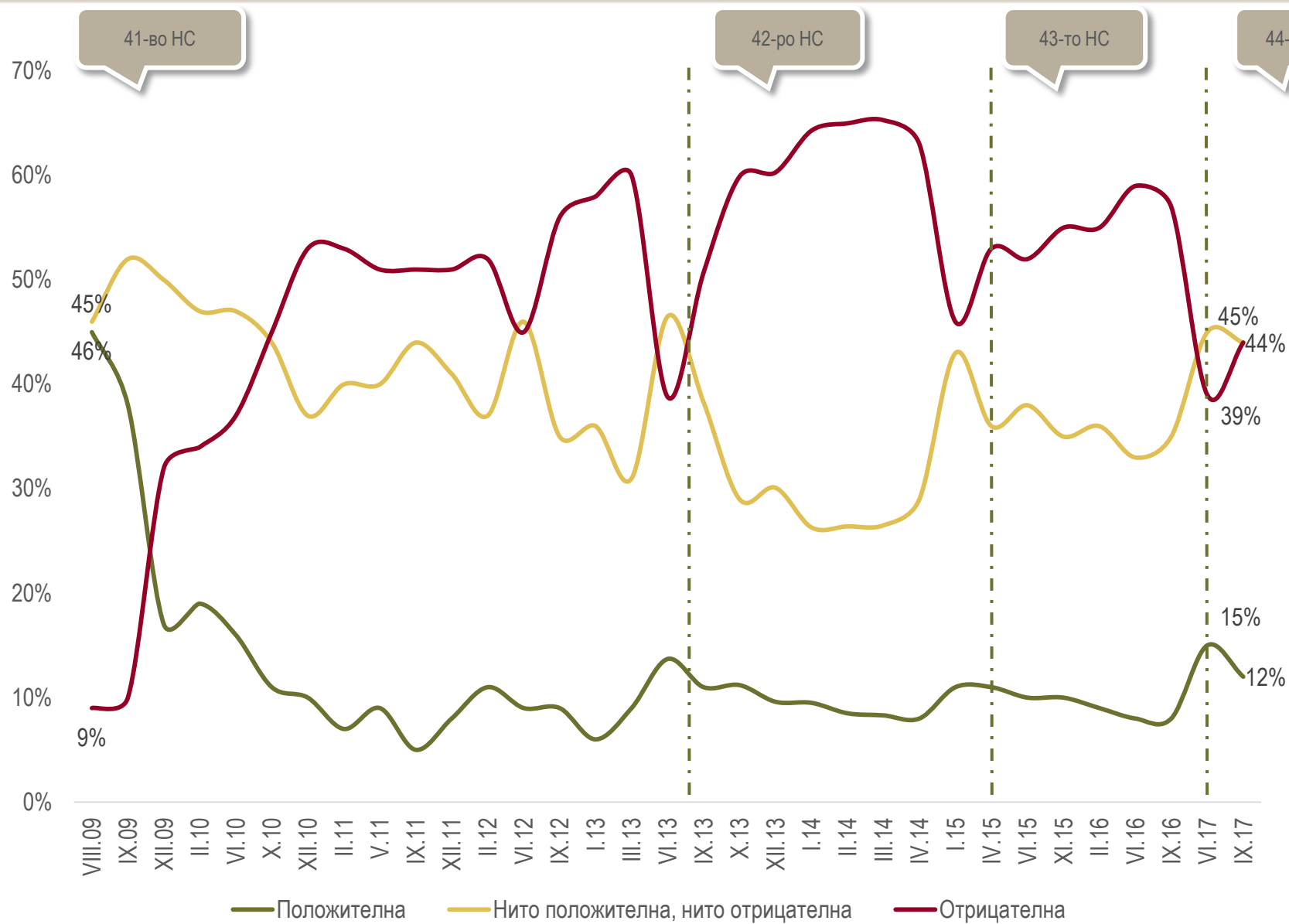
Установеният преди месеци положителен тренд в оценката за работата на полицията също спира развитието си. Въпреки, че остава с по-висок кредит на доверие от съда и прокуратурата, одобрението за работата ѝ спада от 26% на 22%, срещу 38% отрицателни оценки.

Както и в предишни месеци, дейността на правосъдната система е съпътствана с най-висока обществена критика. Тя преобладава както за работата на съда (10% положителни срещу 58% отрицателни оценки), така и за тази на обвинението в лицето на главния прокурор С.Цацаров (9% положителни срещу 49% отрицателни оценки).

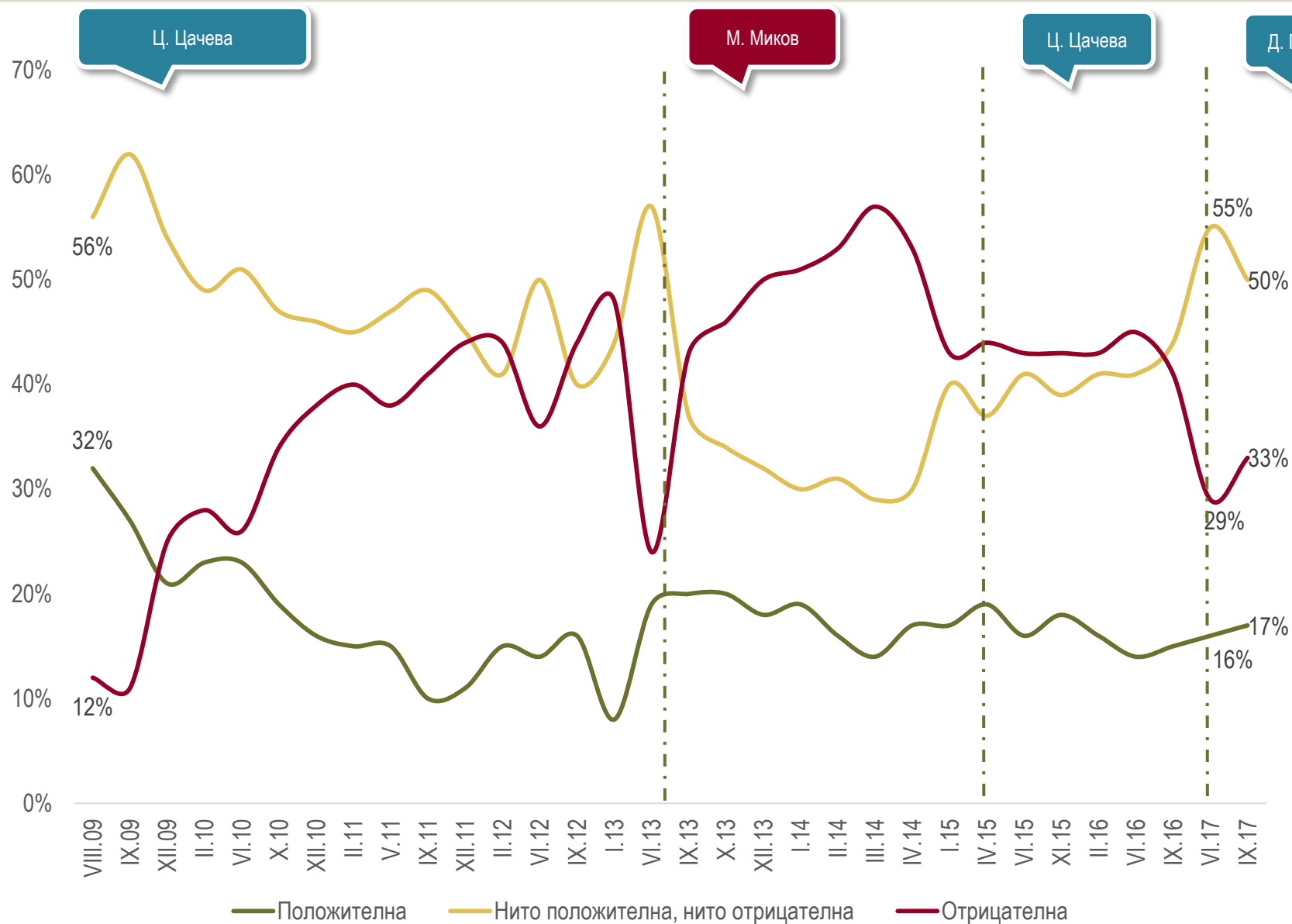
ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПРЕЗИДЕНТА РУМЕН РАДЕВ (%)

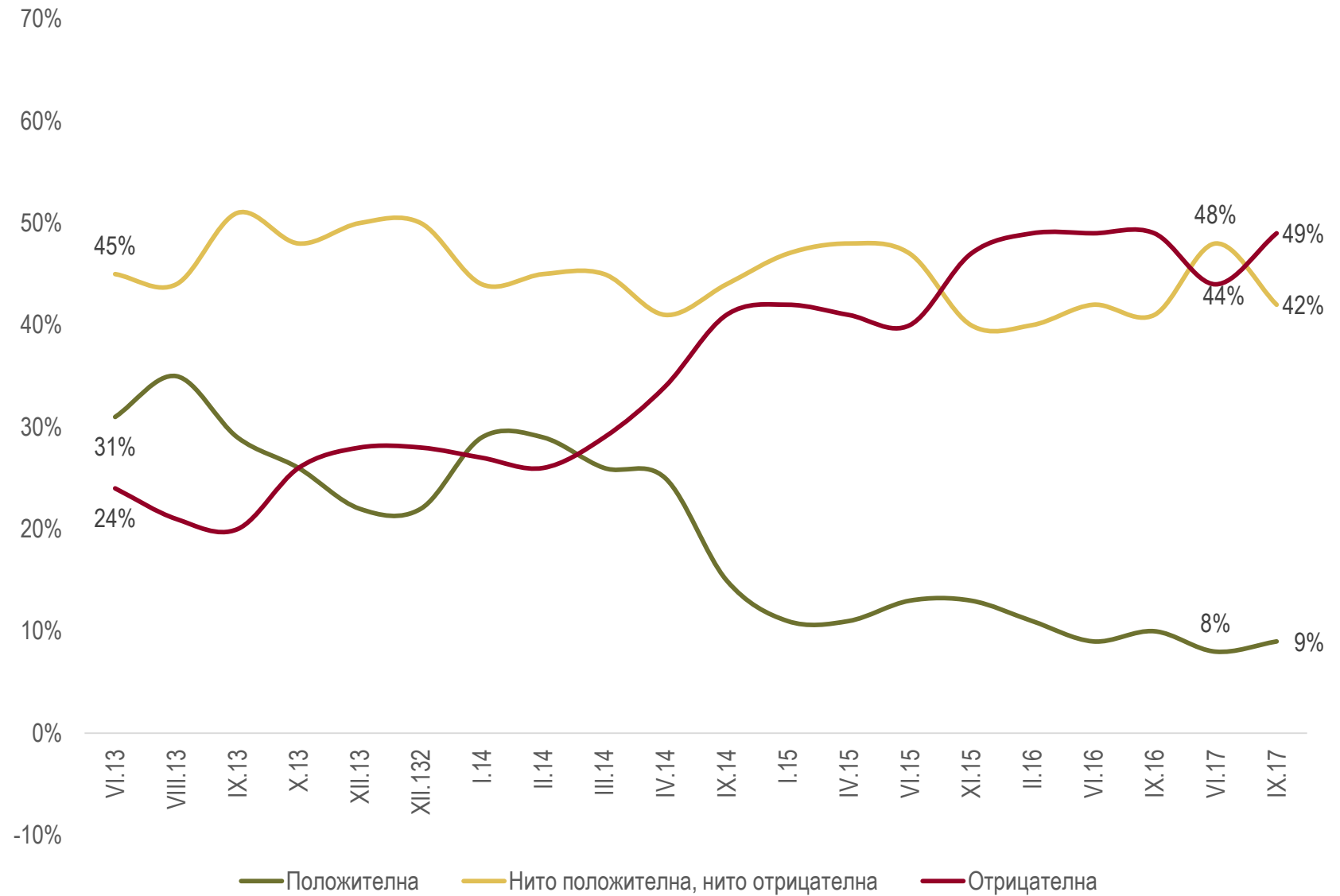
ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПАРЛАМЕНТА

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ПАРЛАМЕНТА

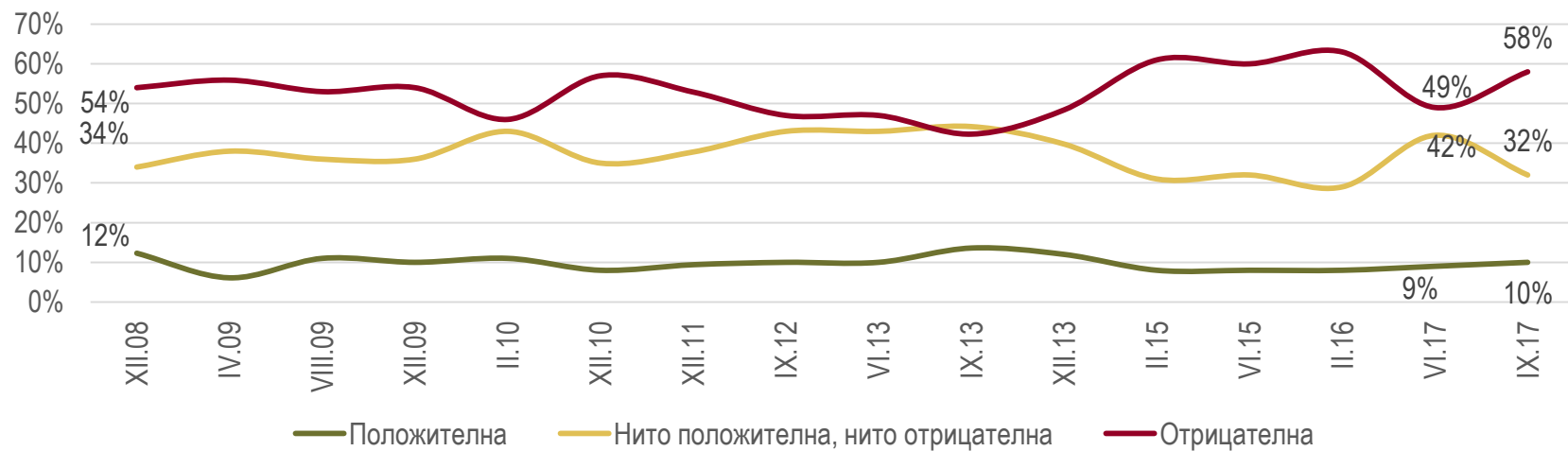

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР СОТИР ЦАЦАРОВ

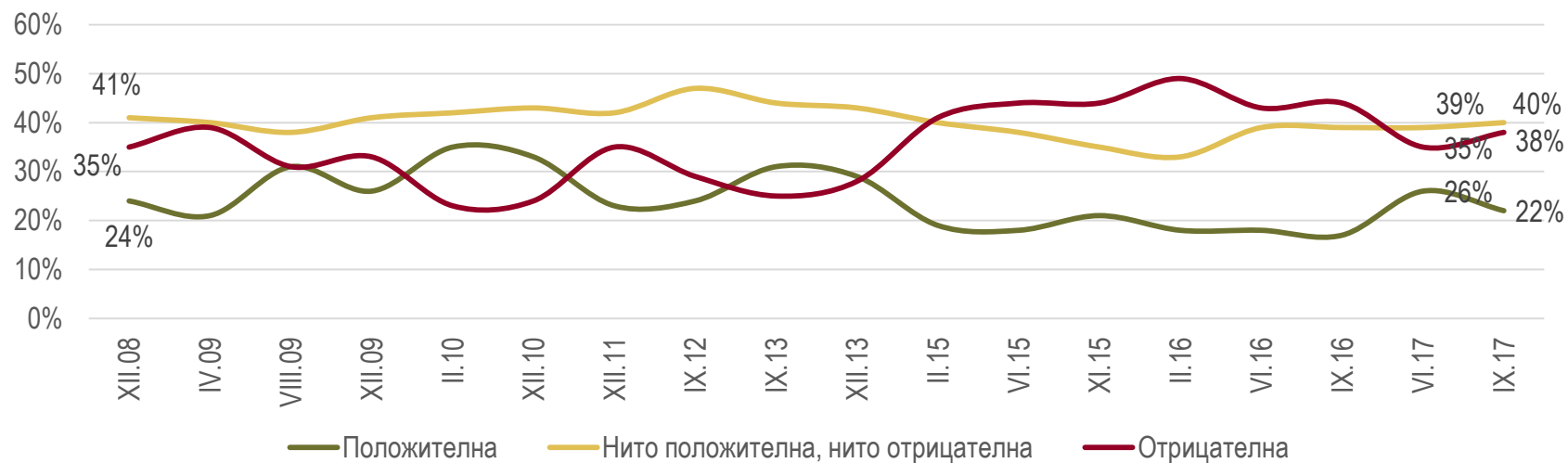

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА СЪД, ПОЛИЦИЯ

Съд

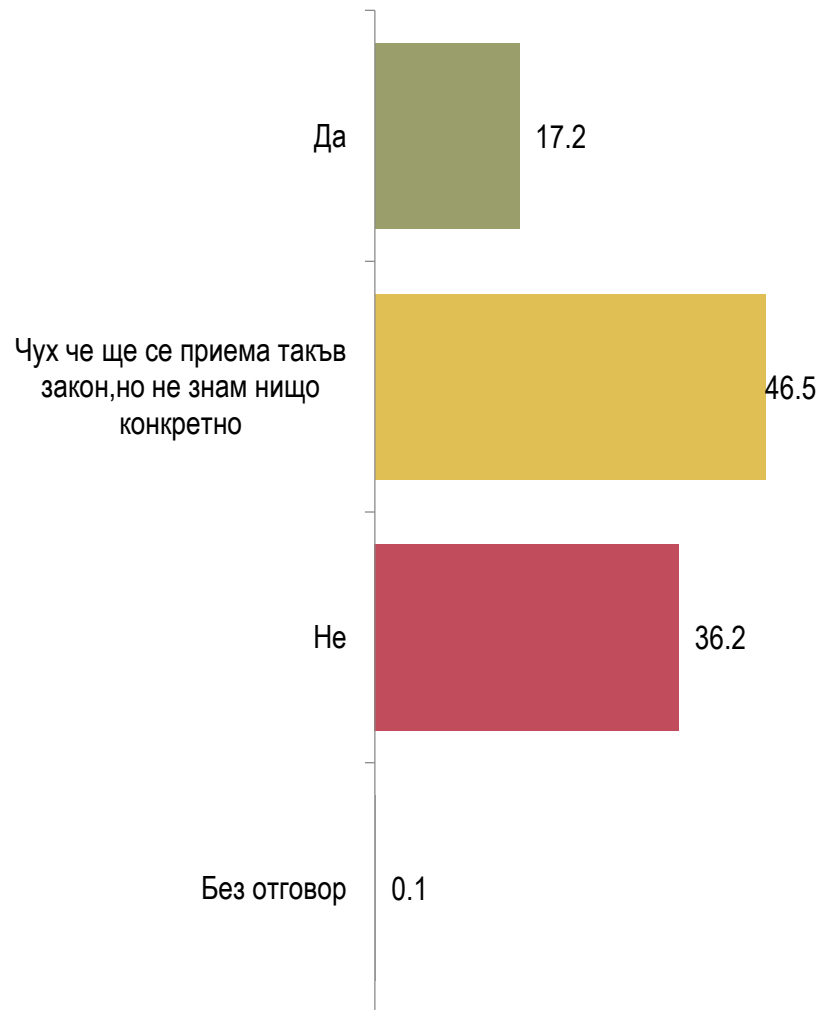

Полиция

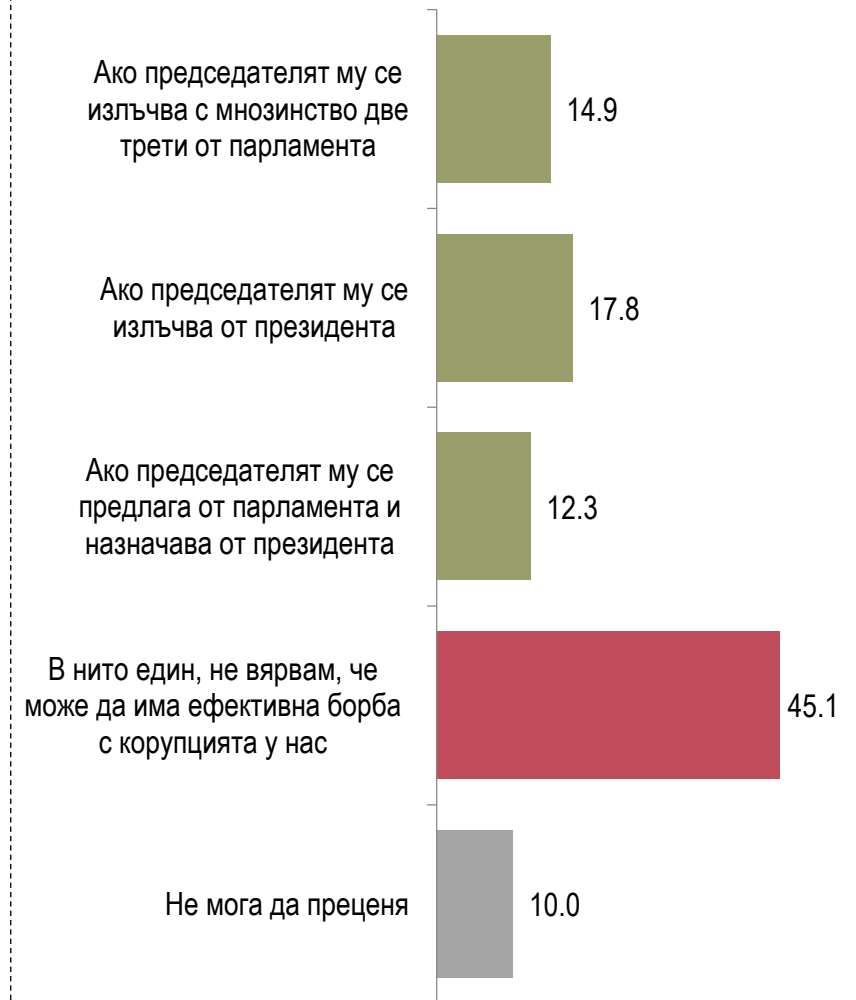

ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПРИЕМАНЕТО НА ЗАКОН ЗА БОРБА С КОРУПЦИЯТА ПО ВИСОКИТЕ ЕТАЖИ НА ВЛАСТТА (%)

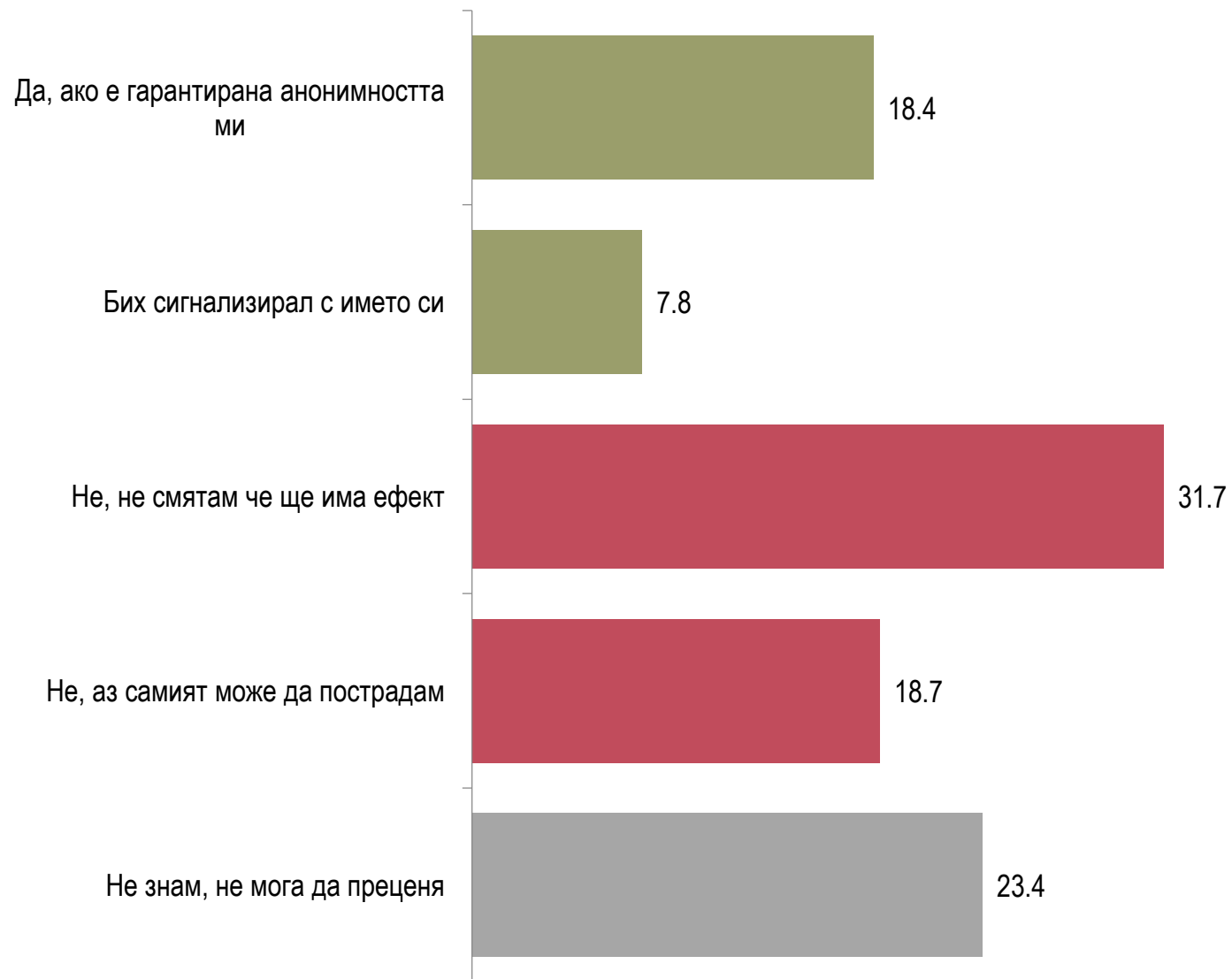
СЛЕДИТЕ ЛИ ТЕМАТА ЗА ПРИЕМАНЕТО НА ЗАКОН ЗА БОРБА С КОРУПЦИЯТА ПО ВИСОКИТЕ ЕТАЖИ НА ВЛАСТТА

ПРИ КОЙ ОТ СЛЕДНИТЕ ВАРИАНТИ СМЯТАТЕ, ЧЕ ЕДИН СПЕЦИАЛЕН ОРГАН БИ ДЕЙСТВАЛ ПО-ЕФЕКТИВНО

БИХТЕ ЛИ ПОДАЛИ СИГНАЛ ЗА КОРУМПИРАН ПОЛИТИК? (%)

II. Доверие в правителството и министрите

ДОВЕРИЕ В ПРАВИТЕЛСТВОТО И МИНИСТРИТЕ

През септември правителството запазва положителните си оценки почти без промяна (21%). Те обаче са съпроводени от по-съществен ръст в дела на неговите противници: от 33% до 38%. Твърдо зад кабинета застават единствено привържениците на ГЕРБ (49%). Доста по-различна е картината сред избирателите на коалиционния партньор „Обединени патриоти“ – едва 13% от тях изказват одобрение за работата на кабинета, срещу 41% неодобрение.

Както и в началото на мандата, положителните оценки за премиера са 32% срещу 39% отрицателни. В персонален план той привлича основно избиратели на ГЕРБ, а в по-малка степен - привърженици на Обединените патриоти, Воля, извънпарламентарната десница.

Разгледана по сфери на дейност и степен на изпълнение на предизборни приоритети, оценката за работата на правителството е по-диференцирана и показва ясно както одобряваните, така и дефицитните политики. Според анкетираните се очертават четири успешни направления в работата на кабинета: инфраструктура (51%) с предприетите стъпки по изграждането на автомагистралите „Хемус“, „Струма“ и въвеждане на ТОЛ система; външна политика (43%) с активността за подобряване на отношенията с Македония и страните от Западните Балкани; туризъм (42%) с усилията за привличане на повече туристи и осигуряване на по-добър туристически продукт; образование (31%) с мерките за повишаване на учителските заплати и намаляване на отпадналите от училище деца.

Втора група оформят сферите с по-ниска оценка за показаните до момента резултати, но с подкрепа за заявените приоритети. Сред тях са: финанси – 25% смятат, че правителството се справя успешно със събираемостта на данъците и борбата с контрабандата; земеделие (21%), отбрана (17%), енергетика (17%).

В дъното на класацията са три силно проблемни сфери, които от години събират тревогите и критичността на българските граждани – вътрешен ред и сигурност (13%), здравеопазване (9%), правосъдие (7%). Отлагането или имитацията на промени в тези системи генерира недоволство както към съответните ресорни министри, така и към правителството като цяло.

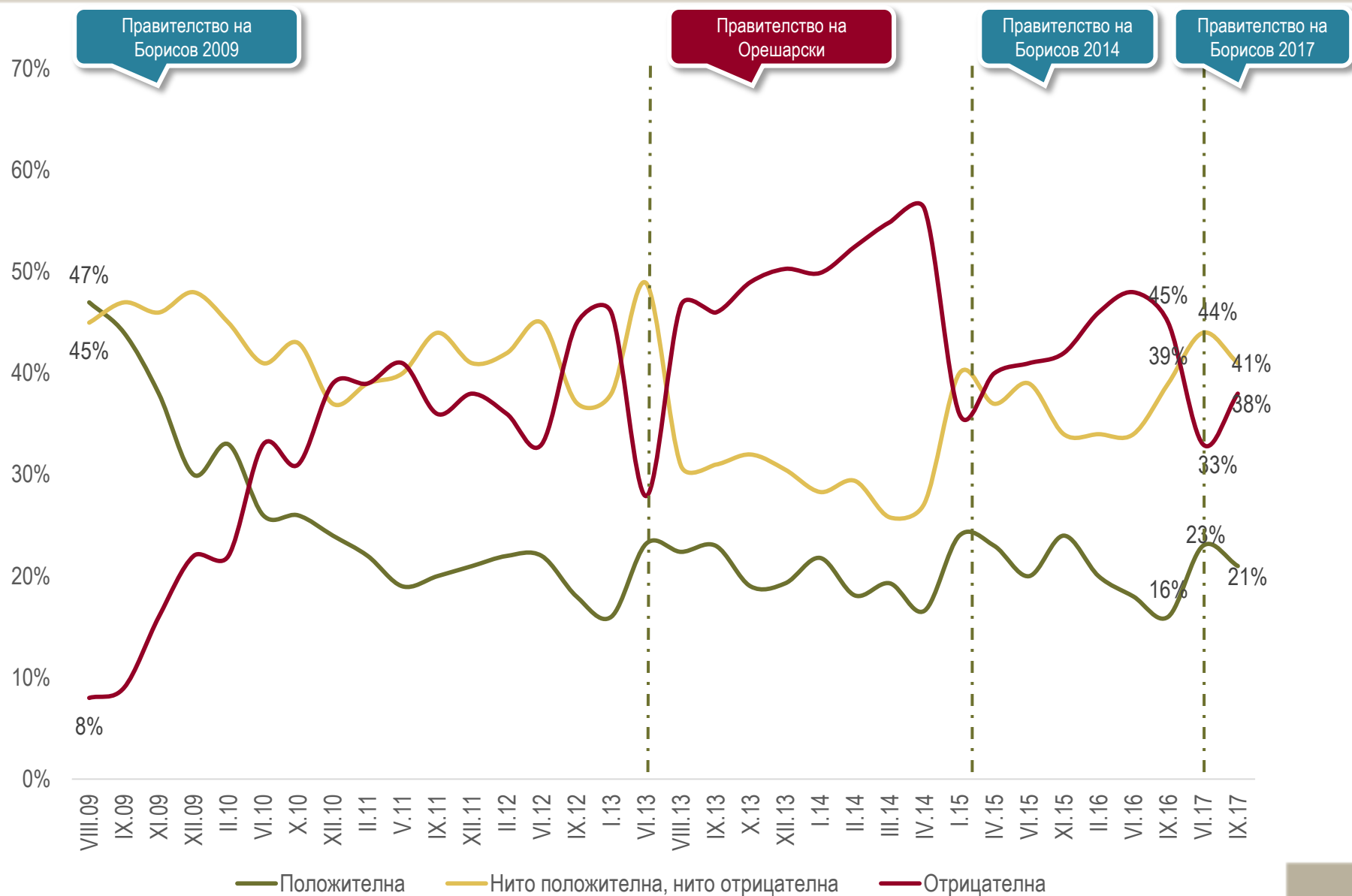
ДОВЕРИЕ В ПРАВИТЕЛСТВОТО И МИНИСТРИТЕ

Половината от членовете на кабинета, предимно ангажирани с оценявани като успешни ресори, имат положителен индекс за дейността си. Във второ поредно проучване най-одобряван е вицепремиерът Т.Дончев (индекс от 16.4). Следван е от военния министър Кр.Каракачанов (индекс 10.9), спортния Кр.Кралев (индекс 10.2). След тях с по-ниски, но преобладаващо положителни оценки са министърът за българското европредседателство Л.Павлова (5.1), външния Е.Захариева (4.5), транспортния И.Московски (4.0), министъра на туризма Н.Ангелкова (3.6), регионалния Н.Нанков (1.7), финансовия В.Горанов (0.3), енергийния Т.Петкова (0.1).

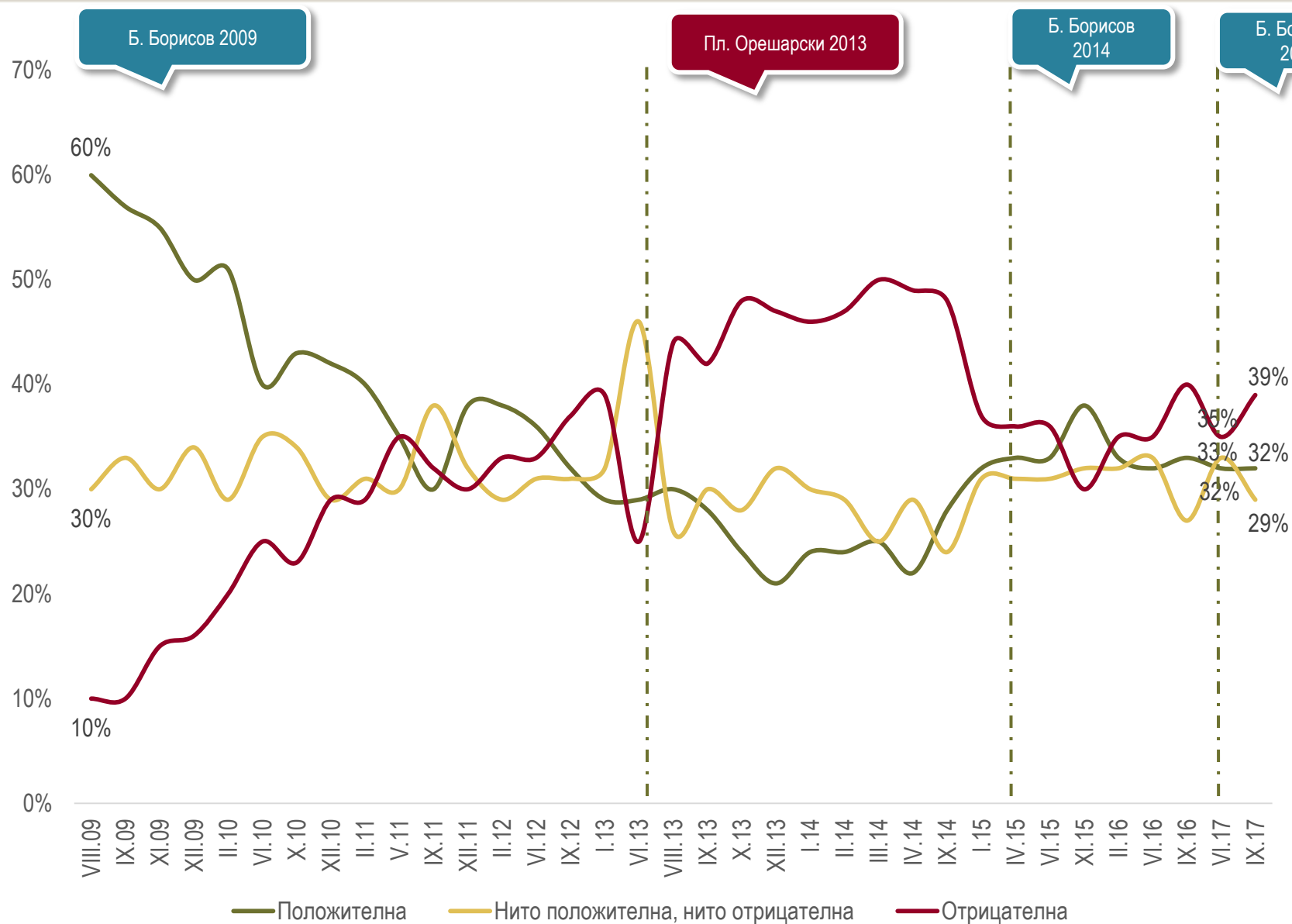
Тройката в дъното на таблицата попълват министри, чиято работа през първите месеци на мандата бе съпътствана от скандали със силен обществен отзвук: министъра на околната среда Н.Димов (индекс от -10.3), икономическия Е.Караниколов (-10.5), правосъдния Ц.Цачева (-16.8).

Липсата на адекватни политики в най-критично оценяваните ресори от дейността на кабинета е потенциален риск за неговата стабилност, но към момента този риск отстъпва на заден план пред притесненията от ескалацията на напрежението в света. В съотношение 38% към 62% анкетираните възприемат ситуацията в България като спокойна и стабилна, докато във външно-политически план тревогите са много по-високи – 20%:79%. Като резултат, въпреки критиките, цялостното желание за нормализиране на ситуацията у нас доминира над стремежа към засилване на политическата конфронтация. Което намира израз в нагласата на 61% от пълнолетните българи настоящото правителство да изкара пълния си четиригодишен мандат, вместо провеждането на нови избори.

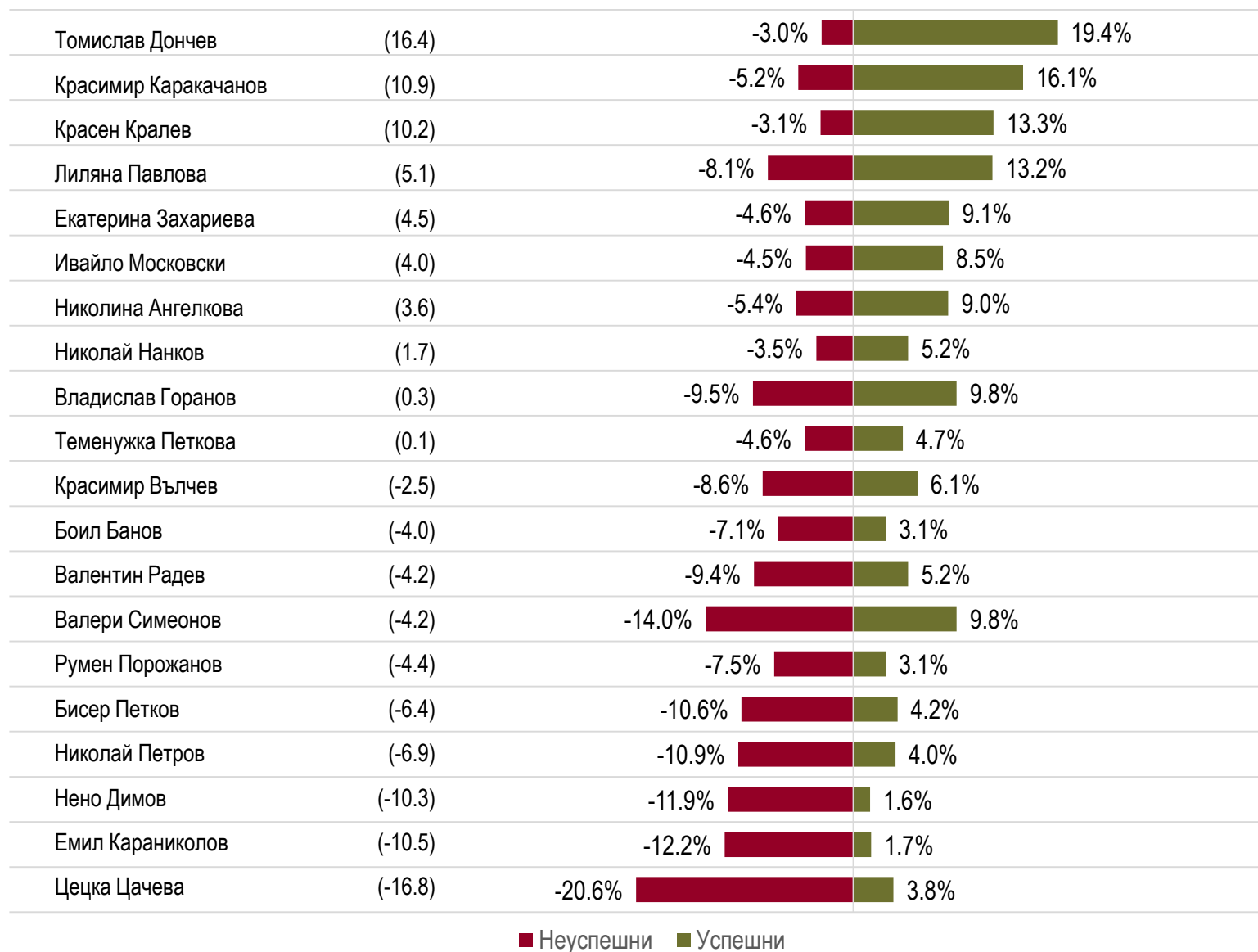
ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ

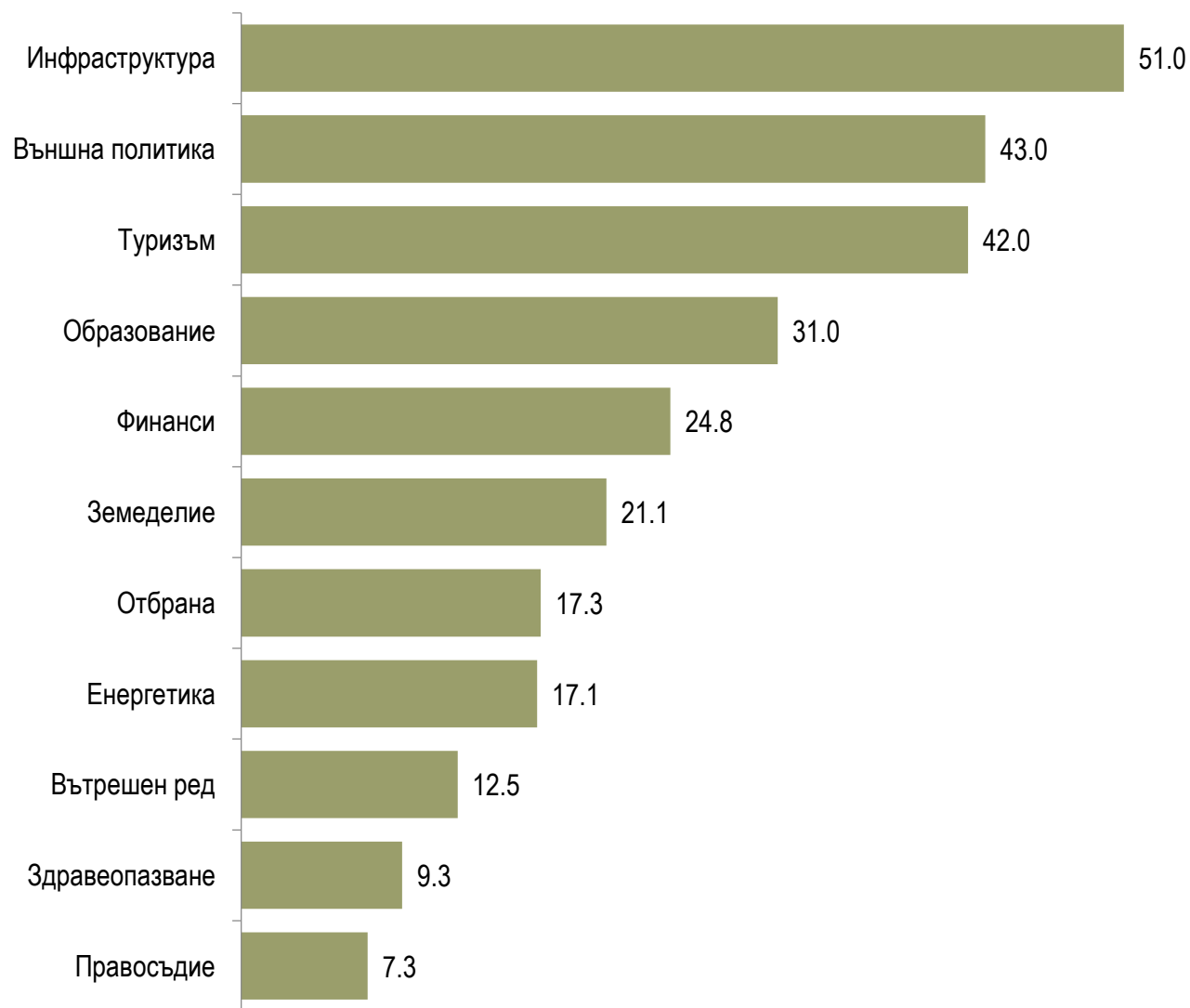
ИНДЕКС ЗА ДЕЙНОСТТА НА МИНИСТРИТЕ

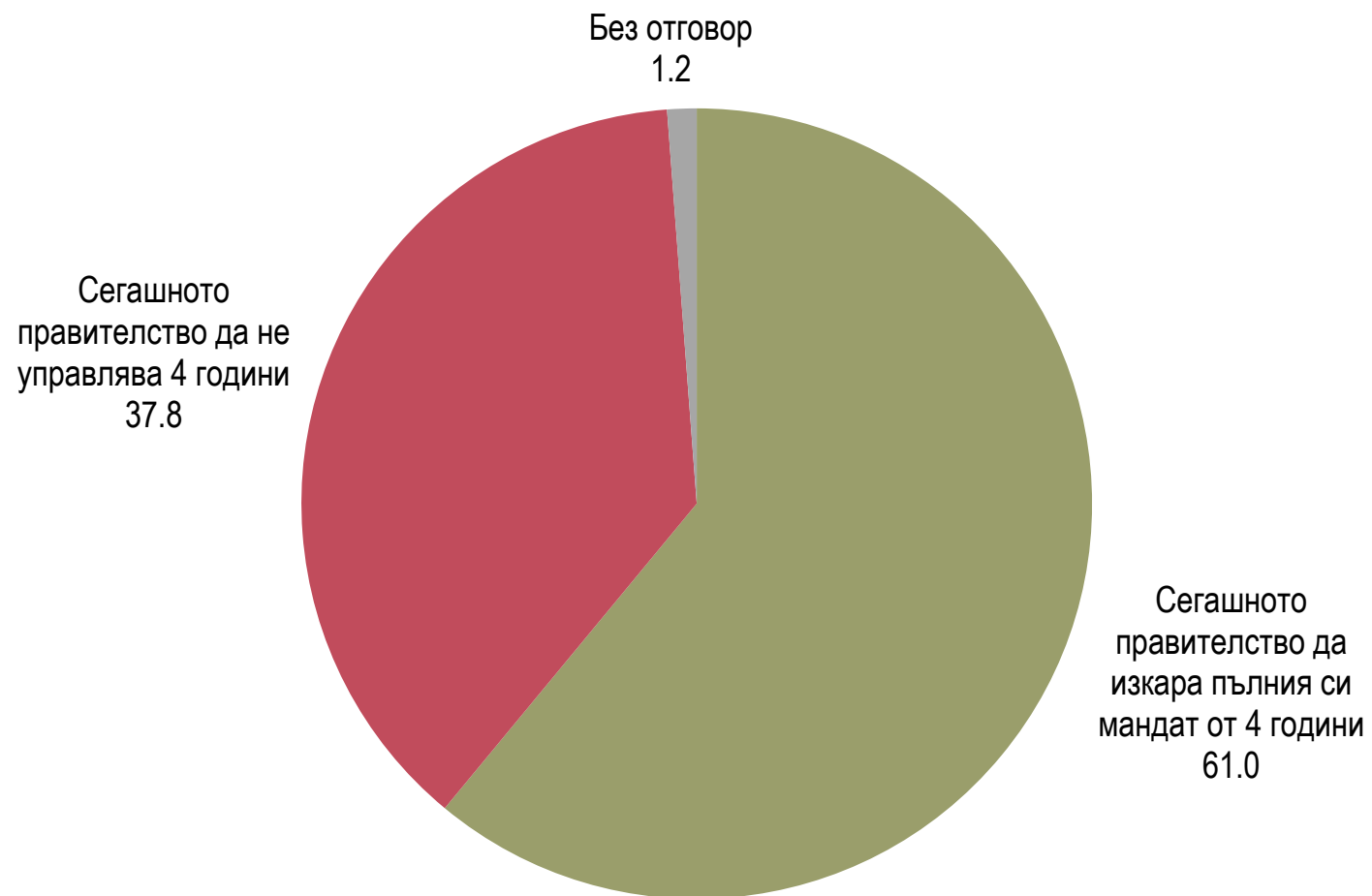
* Индексът за дейността на министрите се получава като разлика между дела на хората, които са ги определили като успешни и неуспешни.

РАБОТАТА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО ПО СФЕРИ (%)

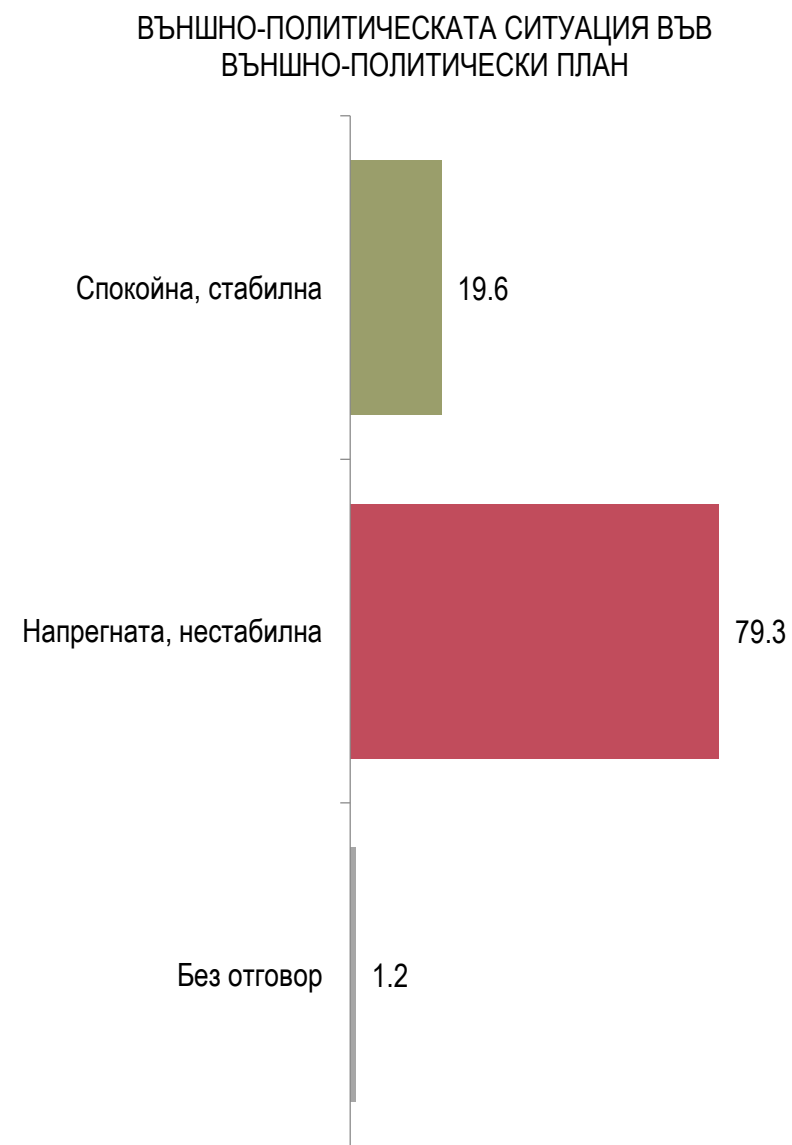
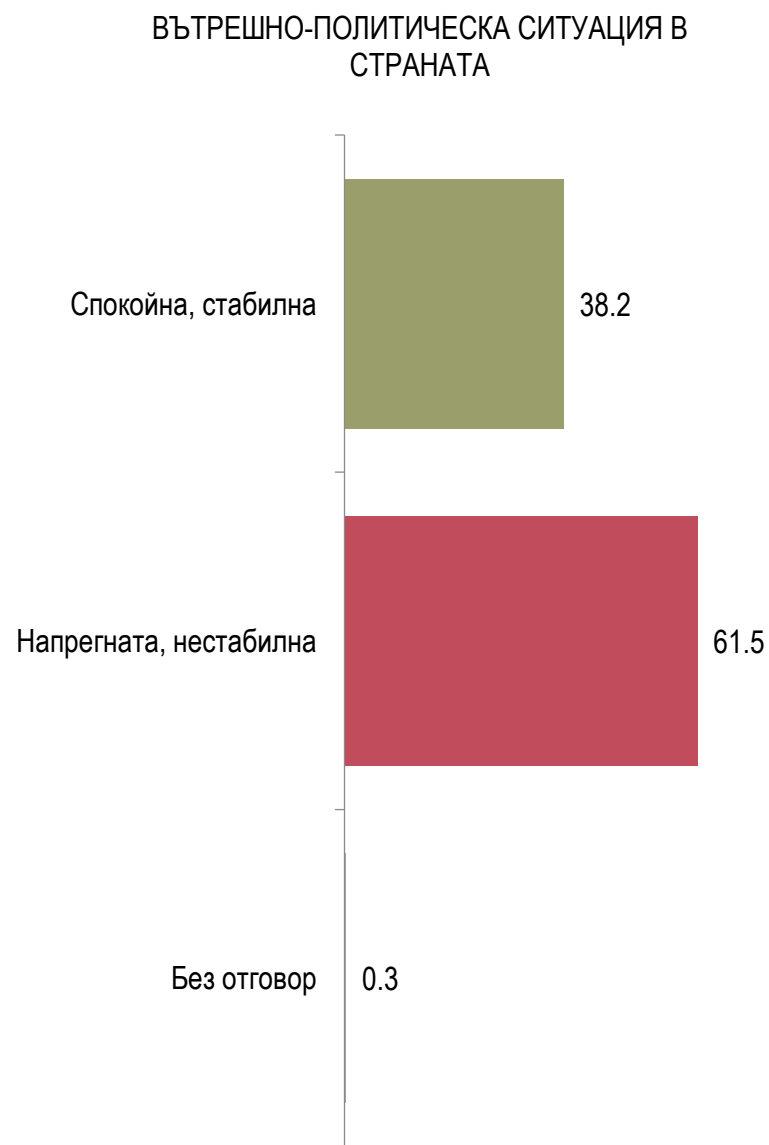
Положителни оценки

МАНДАТ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА СТРАНАТА (%)

ОЦЕНКА НА СИТУАЦИЯТА В БЪЛГАРИЯ И ВЪВ ВЪНШНО-ПОЛИТИЧЕСКИ ПЛАН (%)

IV. Доверие в партии и лидеры

ДОВЕРИЕ В ПАРТИИ И ЛИДЕРИ

Половин година след предсрочните избори за 44- то Народно събрание съотношението на силите между основните парламентарни партии остава без съществени промени.

ГЕРБ (25.1%) запазва електорална преднина от 6% пред БСП (19.3%), което означава че при нови избори днес, двете партии биха разполагали с приблизително настоящия си брой депутати. Малко по-голяма е динамиката в отношението към техните лидери. Б.Борисов запазва 32% одобрение, но в сравнение с юни нараства и дялът на критиците му - от 35% на 39%. Въпреки активното настъпателното поведение на К.Нинова по редица въпроси, БСП не съумява да уплътни опозиционната си роля, което коства 3% от личния рейтинг на лидера ѝ (от 27% до 24%), както и лек ръст в негативните оценки.

Обединените патриоти бележат известен електорален спад в сравнение с юни (от 7.2% на 5.9%). Ако подобен тренд е характерен за тях в периодите, когато липсва предизборна мобилизация, то в персоналното отношение към лидерите е налице нетипична тенденция. Всеки един от тримата е поне на двойна дистанция от другия. Кр.Каракачанов запазва високия си партиен рейтинг (29% одобрение) и остава твърдо на втора позиция след Б.Борисов. В.Симеонов повишава с 1% привържениците си (до 14 на сто), но генерира и сериозен ръст на неодобрението. В.Сидеров остава на 5% одобрение и с едни от най-високите нива на неодобрение.

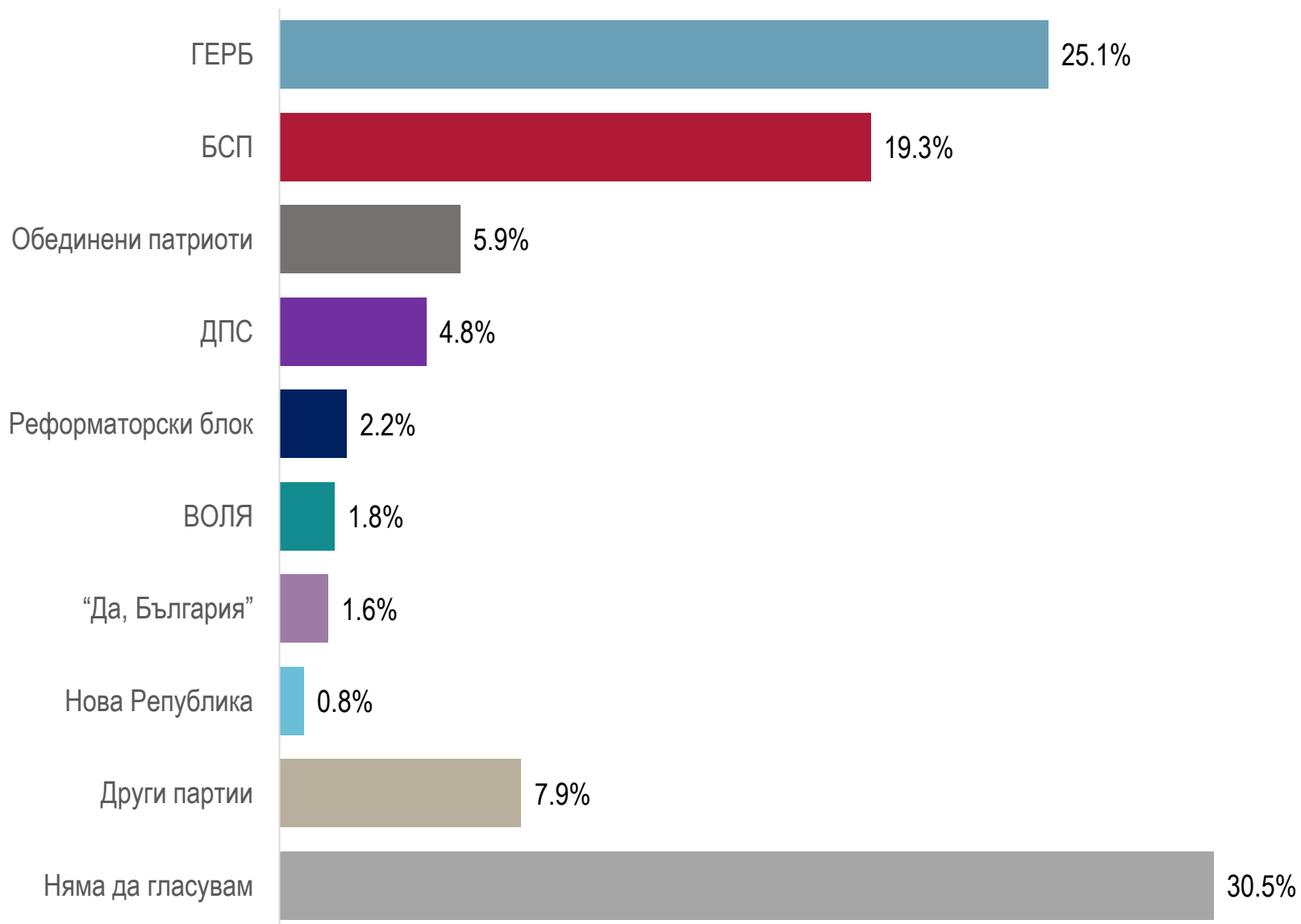
Електоралната динамика на ДПС (4.8%) и неговия лидер по обичайному е слаба, като за момента позициите на Движението сред избирателите му не изглеждат разклатени. Най-сериозна промяна регистрира проучването при партия Воля и нейния лидер В.Маршки, които бързо вървят по стъпките на ББЦ и Бареков от предишния парламент. За три месеца личният рейтинг на В.Марешки е спаднал със 7 на сто, а с 1.8% електорална подкрепа партията му би останала под чертата, ако днес имаше избори за Народно събрание.

Фрагментираната извънпарламентарна опозиция в лицето на Реформаторския блок, „Да, България” и „Нова република”, се ползва със сумарната подкрепа на около 4.5% от избирателите в страната, но нито една от тях не се откроява като фаворит. Относително високият дял анкетираните (7.9%), твърдящи, че биха избрали "друга" политическа сила идват основно от младото и средно поколение извън столицата, подкрепили на последните избори някоя от по-малките партии и разочаровани от липсата на свое политическо представителство.

ДОВЕРИЕ В ПОЛИТИЦИ

Рейтинг на доверие	I.15	IV.15	VI.15	XI.15	II.16	VI.16	IX.16	I.17	II.17	VI.17	IX.17
Бойко Борисов	32%	33.4%	33.2%	38.3%	33.4%	31.7%	32.6%	32.3%	31.9%	32.2%	32.0%
Красимир Каракачанов	13%	16.3%	16.7%	18.9%	17.5%	18.3%	20.0%	30.7%	26.4%	28.4%	29.1%
Корнелия Нинова	-	-	-	-	-	18.4%	18.5%	25.2%	25.3%	27.3%	24.4%
Валери Симеонов	11%	15.3%	15.9%	12.7%	12.3%	13.2%	13.4%	13.7%	9.8%	13.0%	13.9%
Веселин Марешки	-	-	-	-	-	-	-	24.3%	22.2%	18.1%	11.3%
Мустафа Карадайъ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.0%	6.9%
Волен Сидеров	8%	9.4%	9.5%	4.8%	4.5%	4.2%	4.5%	5.9%	5.3%	6.6%	5.4%

ЕЛЕКТОРАЛНИ НАГЛАСИ ЗА ПАРЛАМЕНТАРЕН ВОТ (%)

Contact details:
Alpha Research
54, Iskar Str.
1000 Sofia, Bulgaria

Tel.: +359 2 983 60 56
Fax: +359 2 983 60 67

E-mail: headoffice@alpharesearch.bg
www.alpharesearch.bg